

Т. С. Кравчинська,

кандидат педагогічних наук,

старший викладач

кафедри філософії і освіти дорослих

ЦППО ДВНЗ УМО НАПН України,

м. Київ

ПОКАЗНИКИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МЕТОДИСТІВ РАЙОННИХ (МІСЬКИХ) МЕТОДИЧНИХ КАБІНЕТІВ (ЦЕНТРІВ)

Входження України до Європейського освітнього простору та процеси децентралізації змінюють парадигму сучасної системи освіти, визначають нові пріоритети та технології впровадження нового змісту освіти. Гарантами ефективного впровадження реформ в освіті є педагогічні працівники. Відповідно, важливим чинником ефективного впровадження реформ Нової української школи є високий рівень професійної компетентності педагогічних працівників, тому значним науково-теоретичним та практичним питанням є визначення показників професійного розвитку методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) у системі післядипломної педагогічної освіти.

Актуальність визначеної проблеми професійного розвитку методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) обумовлюється соціально-економічними та освітніми реформами, які вимагають від фахівців постійного поповнення та поновлення знань, швидкого реагування для якнайшвидшого впровадження цих реформ. У зв'язку з цим виникає необхідність у підготовці висококваліфікованих педагогічних працівників, у процесі підвищення кваліфікації, здатних максимально мобілізувати свої професійні можливості та впроваджувати сьогоденні зміни.

Першим етапом нашого дослідження було вивчення понять «професіогенез», «професійний розвиток» та аналіз етапів професіогенезу методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) з урахуванням

сформованості професійних установок на кожному з них [2]. На другому етапі дослідження було визначено критерії професійного розвитку методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів): когнітивний, праксеологічний та мотиваційний [3]. Наступний етап – вивчення показників та рівнів їх професійного розвитку.

У працях науковців Н. І. Клокар, В. І. Маслова, В. В. Олійника, В. І. Пуцова, В. В. Сидоренко, М. І. Скрипник, Т. М. Сорочан, та інших висвітлені проблеми післядипломної педагогічної освіти взагалі й теорії та практики навчання фахівців у системі підвищення кваліфікації зокрема [5; 6; 7; 8].

Показники – це конкретизація виділених критеріїв професійного розвитку методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) за певними ознаками, що відбивають сучасні навички здійснення професійно-педагогічної діяльності та її результативність [6]. Відповідно, критерії й показники визначено й схарактеризовано так, що вони висвічують структурно-функціональні та змістові компоненти процесу професійного розвитку методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) в системі післядипломної освіти. У свою чергу, зміст критеріїв та показників професійного розвитку методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів) показує динаміку особистості педагога як суб'єкта діяльності, ступінь оволодіння професійним змістом, засобами, методами вирішення професійних завдань.

Узагальнення психолого-педагогічного досвіду дозволило визначити наступні критерії професійного розвитку методистів районних (міських) методичних кабінетів (центрів): когнітивний, праксеологічний, мотиваційний [3]. Відповідно, зазначені критерії характеризуються наступними показниками:

– когнітивний критерій визначається за показниками: професійно-педагогічна компетентність, що передбачає комплексне поєднання ґрунтовних, систематичних знань, умінь, навичок, професійно-педагогічних ціннісних орієнтацій; продуктивність професійно-педагогічної діяльності; інноваційність,

що уможливило визначення рівня технологічної культури, якість упровадження в систему роботи інноваційних підходів, технологій, методів, прийомів та ін.;

– праксеологічний критерій визначається за показниками: сформованість професійного вміння, емоційна стійкість, самоконтроль, самостійність, товариськість, усвідомленість, чутливість тощо;

– мотиваційний критерій визначається за показниками: мотиви, інтереси, ціннісні орієнтації, співвідношення внутрішньої та зовнішньої мотивації, потребі у саморозвитку, самооцінці досягнень, задоволеності своїми досягненнями [5].

Подальшою розвідкою у цьому напрямку буде визначення рівнів професійного розвитку методичних працівників районних (міських) методичних кабінетів (центрів).

Література

1. Гузій Н. В. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти: Монографія / Н. В. Гузій. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – 243 с.

2. Кравчинська Т. С. Етапи професіогенезу методистів районних методичних кабінетів у вимірі сучасного суспільства [Електронний ресурс] / Т. С. Кравчинська // Збірник наукових праць «Педагогічні науки». – Херсон, 2016. – Вип. 70. Том 2. С. 66–69. – Режим доступу : <http://ps.stateuniversity/ks.ua/arkhiv-vidannya?id=17> (дата звернення 12.04.2017).

3. Кравчинська Т. С. Критерії професійного розвитку методистів районних методичних кабінетів у вимірі сучасного суспільства [Електронний ресурс] / Т. С. Кравчинська // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи: зб. наук. пр. / [редкол. Л. Б. Лук'янова (голова) та ін.]; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. – К., 2016. Вип. 1 (12). С. 138–144. – Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/706385/> (дата звернення 12.04.2017).

4. Маркова А. К. Психология профессионализма / А. К. Маркова. – М.: Знание, 1996. – 308 с.

5. Сидоренко В. В. Положення «Про педагогічний коучинг у системі післядипломної освіти» / В. В. Сидоренко. – Донецьк : Витоки, 2014, - 63 с.

6. Сидоренко В. В. Теоретичні і методичні засади розвитку педагогічної майстерності вчителя української мови і літератури в системі післядипломної освіти : дис. докт. пед. наук : 13.00.04 / Сидоренко Вікторія Вікторівна – Київ, 2013. – 486 с.

7. Скрипник М. І. Дослідження проблем професіоналізму науково-педагогічних працівників у андрагогіці / М. І. Скрипник // Проблеми освіти. – №83. – Частина II. – С. 194–199.

8. Сорочан Т. Професійна діяльність андрагогів : сучасний погляд / Т. Сорочан // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2008. – №4. – С. 27–32.